

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 16.3.2007

Číslo: Ročník 17 (2007), Číslo 1

Sekce: Kdo je ...

Název článku: Mgr. Adolf Knoll - Nositel Ceny za přínos k rozvoji české kultury

Autor: Adolf Knoll, Alena Součková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=782>

Mgr. Adolf Knoll - Nositel Ceny za přínos k rozvoji české kultury

Adolf Knoll, Alena Součková

S Mgr. Adolfem Knollem rozmlouvala PhDr. Alena Součková

Mgr. Adolf Knoll –
ředitel pro vědu, výzkum a mezinárodní vztahy, statutární zástupce generálního ředitele Národní knihovny převzal dne 5. ledna 2007 z rukou ministra kultury Martina Štěpánka Cenu za přínos k rozvoji české kultury.

Stručné curriculum vitae -

Narozen 23.3.1954 v Náchodě, po maturitě na náchodském gymnáziu krátce pracoval ve školství, potom se věnoval studiu rumunštiny, francouzštiny a teorie literatury na univerzitách v Kluži a Bukurešti; při zaměstnání postgraduálně absolvoval studium knihovnictví a vědeckých informací na FFUK v Praze, je mezinárodně uznávaným expertem a školitelem, autor řady odborných statí.

Vážený pane řediteli, jste historicky prvním držitelem Ceny ministra kultury za přínos k rozvoji české kultury, blahopřejeme k tomuto významnému ocenění a prosíme Vás o rozhovor pro knihovnický zpravodaj.

Můžete našim čtenářům přiblížit udělenou cenu a co pro Vás osobně znamená?

Cena ministra kultury je určena těm, kdo se mimořádným způsobem zasloužili o rozvoj kultury v obcích, krajích i v celé České republice při provozování kulturních služeb pro veřejnost a za přínos v zapojení České republiky do mezinárodních programů v oblasti kultury.

Vážím si toho, že cena, která je letos udělována poprvé, byla udělena v oblasti knihoven. Ocenění za digitalizaci písemného kulturního dědictví chápu jako ocenění práce svých kolegů i práce knihoven v rámci české kultury. Je také oceněním účasti Národní knihovny ČR v řadě mezinárodních programů, a to nejen v oblasti digitalizace.

Působíte v Národní knihovně ČR od roku 1979 a Vaše jméno je spojeno s dlouhodobými a náročnými projekty digitalizace vzácných a ohrožených dokumentů. Mohl byste oblast Vašeho působení více přiblížit?

Ano – Národní knihovna ČR a další české instituce vlastní originály vzácných dokumentů, které je třeba trvale uchovat a zpřístupnit současným i budoucím uživatelům. Technologií digitalizace jsme se začali zabývat v r. 1992. Jde o časově i finančně náročné procesy – jejich výsledkem je ochrana a zpřístupnění rukopisů, starých tisků, novin a dalších vzácných dokumentů.

V 90. letech jsme realizovali řadu pilotních projektů UNESCO, ve spolupráci s několika českými firmami jsme vytvořili unikátní soubor standardů a technologických nástrojů, ve světovém měřítku patříme mezi průkopníky zejména v oblasti digitalizace rukopisů. Nejde ale pouze o digitalizaci, od poloviny 90. let jsem byl jako expert i u začátků spolupráce knihoven střední a východní Evropy s Evropskou komisí a jako spoluřešitel jsem se zúčastnil a účastním řady projektů EU, jejichž cílem

bylo a je zapojit knihovny této oblasti do evropských programů. Zastupoval jsem Národní knihovnu ČR i Českou republiku v mnoha mezinárodních iniciativách.

<>V loňském roce jste se stal členem úzké expertní skupiny pro digitální knihovny – vedené evropskou komisařkou pro informační společnost a média. Co tato funkce představuje?

Tato pracovní skupina je tvořena experty, nikoli institucemi, ze všech oblastí vědeckého a kulturního dědictví. Z knihoven jsou jen tři členové, a to z národních knihoven Německa, Velké Británie a ČR. Cílem je poskytnout zpětnou vazbu Evropské komisi v úsilí o vybudování Evropské digitální knihovny. Moje činnost v této oblasti je širší než pouze účast v expertní skupině. Pozice Národní knihovny ČR posílila minulý rok zejména na základě analýzy všech evropských národních knihoven v oblasti jejich zapojení do výzkumu a vývoje a v oblasti implementace komunikačních technologií do zprostředkování kulturního dědictví. Ukázalo se, že v mnoha parametrech patříme do absolutní evropské špičky. Něco předznamenala i cena programu UNESCO Paměť světa (tzv. Jikji) udělená v r. 2005 zejména za naše působení v šíření know-how a dovedností za hranicemi naší země. Já jsem mj. proškolil stovky knihovníků v digitalizaci v mnoha zemích světa.

A co říci na závěr?

Hovoříme často o Národní digitální knihovně (více na <http://www.ndk.cz>): jejími nejdůležitějšími součástmi jsou digitální knihovny Manuscriptorium (<http://www.manuscriptorium.com>) a Kramerius (<http://kramerius.nkp.cz>) a také Webarchiv (<http://www.webarchiv.cz>). V současné době zpřístupňujeme kolem tří milionů stran digitalizovaných dokumentů z několika desítek paměťových institucí. Je dobré si uvědomit, že v ČR máme díky výzkumné a vývojové činnosti Národní knihovny pro digitalizaci de facto národní dokumentové formáty (XML schémata - viz více na http://digit.nkp.cz/techstandards_cz.html) pro několik typů dokumentů – to je ve světě světlá pozitivní výjimka. Největší potenciál pro spolupráci má Manuscriptorium, ze kterého chceme vybudovat mezinárodní virtuální badatelské prostředí zejména pro studium rukopisů; v našem připravovaném evropském projektu nám spolupráci přislíbilo na 25 institucí ze všech koutů Evropy. To vidím pro sebe jako jeden z nejdůležitějších úkolů.

Děkuji za rozhovor.